

چوڭقۇقە دىمكى زامان مەسىھلىرى

شىنجاق خاتى نىشرىتى

جۇڭگۇ قەردىمكى زامان مەسىللەرى

江苏工业学院图书馆
藏书章

تۈزگۈچى

تەرجىمە قىلغۇچى: پاتىڭىز بىرىجىت

شىخاڭ خلق نەھىيەتى

图书在版编目(CIP)数据

中国古代寓言故事精选：维吾尔文/郝笪钟编写；帕提古丽译。— 乌鲁木齐：新疆人民出版社，2009.12

ISBN 978 - 7 - 228 - 13158 - 7

I. 中... II. ①郝... ②帕... III. 寓言 — 作品集 — 中国 — 古代 — 维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. I276 . 4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2010)第002102号

责任编辑	伊丽达娜·阿不都热依木
责任校对	赛纳瓦尔·依布拉音
特约校对	孔都孜·阿不来提
封面设计	买买提·诺比提
出版发行	新疆人名出版社
电 话	0991-2827472
地 址	乌鲁木齐市解放南路348号
邮 编	830001
印 刷	乌鲁木齐隆益达印务有限公司
经 销	新疆维吾尔自治区新华书店
开 本	880×1230毫米 32开本
印 张	3.5
版 次	2009年12月第1版
印 次	2009年12月第1次印刷
印 数	1 — 3000
定 价	9.00 元

بۇ كىتاب خەلق ئەدەبىياتى نەشرىيەتىنىڭ 2003 - يىلى 5 - ئاي 1 - نەشرى،
2008 - يىلى 6 - ئاي 1 - باسىمىسىغا ئاساسەن تىرىجىمە ۋە نەشر قىلىنىدى.

本书根据人民文学出版社2003年5月第1版，2008年6月第1次印
刷本翻译出版。

جۇڭگۇ قەدىمكى زامان مەسىھلىرى

تۈزگۈچى: بېي داجۇڭ

تەرىجىمە قىلغۇچى: پاتىگۇل مىجىت

مەسىئۇل مۇھەررىرى: ئىلدانە ئابدۇرپەيم

مەسىئۇل كوررېكتورى: سەنۇرە ئىبراھىم

تەكلىپلىك كوررېكتورى: قۆندۇز ئابىلەت

مۇقاۇسىنى لايىھىلىگۈچى: مەممەت نەۋەبەت

نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىيەتى

تېلېفون: 0991-2827472

ئادربىسى: ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادىلىق بولى 348 - نومۇر
830001

باسقۇچى: ئۇرۇمچى لۇڭىيىدا مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى

ساتقۇچى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخوا كىتابخانىسى

فورماتى: 1230 × 880 مىللەمبىتىم 1/32

باىما تأۈنچى: 3.5

نەشرى: 2009 - يىلى 12 - ئاي 1 - نەشرى

باسىمىسى: 2009 - يىلى 12 - ئاي 1 - بېسىلىشى

ترازى: 1 — 3000

كتاب نومۇرى: 7 ISBN 978 - 7 - 228 - 13158

باھاسى: 9.00 يۈمن

مۇندىر بىجە

- ئوخشتىش ..... «مېڭزى» (1)
- مايسىنى تارتىپ ئۆستۈرۈش ..... «مېڭزى» (2)
- ئىت يىلىدىن ئېشەك يىلىغىچە ..... «مېڭزى» (2)
- جايىغا بېرىپ بويتۇ - ده ..... «مېڭزى» (3)
- يىچىۈنلەك شاھمات ئۆگىتىشى ..... «مېڭزى» (3)
- ئۈشۈشكە دورىسى مەلهىمى ..... «جۇاڭزى» (4)
- ئاشىپەزنىڭ كالىنى پارچىلىشى ..... «جۇاڭزى» (5)
- ھالىڭغا بېقىپ ھال تارت ..... «جۇاڭزى» (6)
- قۇدۇق ئىچىدىكى پاقا ..... «جۇاڭزى» (7)
- لۇخۇنىڭ قوش بېقىشى ..... «جۇاڭزى» (8)
- سۇغا تەشنا بېلىق ..... «جۇاڭزى» (9)
- بىيەنچۆننىڭ كېسەل داۋالىشى ..... «خەنفېيزى» (10)
- كۆڭلى ئاتتا بولماسلىق ..... «خەنفېيزى» (11)
- سو يىلىنىنىڭ ئەۋلىيا بولۇشى ..... «خەنفېيزى» (12)
- تەپكەك ئاتنى تونۇش ..... «خەنفېيزى» (13)
- چىلان دەرىخىنىڭ تىكىنىگە چىشى مايمۇنى ئويۇش ..... «خەنفېيزى» (14)
- ساندا بار، ساپادا يوق ..... «خەنفېيزى» (15)
- قۇتسىنى ئېلىپ، مەرۋايتىنى قايتۇرۇپ بېرىش ..... «خەنفېيزى» (16)
- جىن سىزىش ھەممىدىن ئاسان ..... «خەنفېيزى» (16)
- زېڭى زىنىڭ چوشقا سویۇشى ..... «خەنفېيزى» (17)
- بویۇنتۇرۇقنى تونۇماسلىق ..... «خەنفېيزى» (18)
- غالىجر ئىت بىلەن ھاراق ..... «خەنفېيزى» (19)

- ئایاغ سېتىۋېلىش ..... «خەنفېيزى» (20)
 بىر - بىرىگە زىت كېلىش ..... «خەنفېيزى» (20)
 كۆتەك تۈۋىدە توشقان پايلاش ..... «خەنفېيزى» (21)
 قوشنىسى ئوغرى تۇتۇش ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (22)
 بەلگە سېلىپ قويۇپ سۇدىن ئۆتۈش .... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (22)
 كېمىگە بەلگە سېلىش ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (23)
 كۆزىگە ئالتۇندىن باشقا نەرسە كۆرۈنمەسلىك ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (23)
 باشقىلارنىڭ چاپىنىغا ئېسلىقېلىش .....
 ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (24)
 لىچىلۇق ئاتا ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (25)
 قۇلىقىنى ئېتىۋېلىپ تۇرۇپ قوڭغۇراق ئوغربلاش .....
 ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (26)
 ئۆلۈكىنى تىرىلدۈرۈش ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (27)
 ھۆل ياغاچتا ئۆي سېلىش ..... «لۇ بوۋىي يىلنامىسى» (27)
 يىلانغا پۇت سىزىش ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (28)
 يارىلانغان قوش ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (29)
 تۈلکىنىڭ ئۇستاتلىقى ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (31)
 بولپىنىڭ ئاتقا ئىچ ئاغرىتىشى .....
 ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (32)
 ئاتنىڭ كاللىسىنى بەش يۈز سەر ئالتۇنغا ئېلىش .....
 ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (32)
 ئاتنىڭ بازىرىنى چىقىرىش .....
 ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (34)
 بىر - بىرىگە يول قويماسلىق .....
 ..... «يېغىلىق دەۋرىدىكى تەدبىرلەر» (34)
 ئورۇنسىز غەم ..... «ليپزى» (35)
 ئىككى سەككىز ئون ئالىتە ..... «ليپزى» (36)
 يەن بەگلىكىدىن يۈرتىغا قايتىش ..... «ليپزى» (37)

- بۈگۈڭنىڭ تاغنى يوتىكىشى ..... «لىپزى» (38)
 شۆتەننىڭ ناخشا ئېيتىشنى ئۆگىنىشى ..... «لىپزى» (40)
 جى چاڭنىڭ مەرگەن بولۇشى ..... «لىپزى» (41)
 خەۋپ - خەتەرنىڭ ئالدىنى ئالماق ..... لىيۇ شىياڭ (43)
 بىھەن جواڭزىنىڭ يولۇاس ئۆلتۈرۈشى ..... سىما چىھەن (44)
 يى بايۇھەچچىنىڭ ئەجدىھاعا ئامراقلىقى ..... لىيۇ شىياڭ (45)
 ھۇۋقۇشنىڭ ئۆي كۆچۈشى ..... لىيۇ شىياڭ (45)
 بامبۇڭ بادىنى ئىككى پارچە قىلىش ..... خەن دەنچۈن (46)
 كالىغا قالۇن چېلىپ بېرىش ..... «ئۇلۇغ ياروغ» (47)
 چوڭ تاشپاقا بىلەن چۈمۈلە ..... فۇ لات (47)
 مەسىلەھەت ..... فۇ لات (49)
 سالقىنداش ..... فۇ لات (49)
 خۇينىڭ ئوقىيا ئېتىشى ..... فۇ لات (50)
 گۈڭشۈنىڭ سۈمۈرغ ئويۇشى ..... لىيۇ جۇ (51)
 ئوقىيا سۇندۇرۇش ..... ۋېپى شۇ (52)
 قەدەھكە چوشكەن شولا ..... فالڭ شۇھەنلىڭ (52)
 يَا ئوقىنىڭ ئۆچىنى چىشلىۋېلىش ..... جاڭ جو (53)
 قوڭۇر ئېيمىق ..... لىيۇ زۇڭىيۇمن (55)
 بىچارە قانداغاي ..... لىيۇ زۇڭىيۇمن (56)
 گۈيچۈ ئېشىكى ..... لىيۇ زۇڭىيۇمن (57)
 چاشقان باققان ئادەم ..... لىيۇ زۇڭىيۇمن (58)
 ياغاج قازان بىرلا قايىنайдۇ ..... شېن كو (60)
 قۇياش ..... سۇ شى (60)
 سىياھبېلىقنىڭ ئۆزىنى قوغىدىشى ..... لىن فالڭ (61)
 بېلىق تۇتۇش ..... لىن فالڭ (62)
 يىڭىچىلۇقنىڭ تەبرى ..... «ئەيزى ئەبجەش ھېكاىيلىرى» (63)
 پاقا ..... «ئەيزى ئەبجەش ھېكاىيلىرى» (65)
 ئالا ئىنەكىنىڭ بالىسى چار قۇيرۇق ..... «ئەيزى ئەبجەش ھېكاىيلىرى» (65)

گۆشنى ئويوب گۆھەر يوشۇرۇش ..... سۈڭ لىمەن	(66)
سۇ جەمەتنىڭ مۇشۇكلىرى ..... سۈڭ لىمەن	(67)
قاغا بىلەن سىچۇن توخۇسى ..... سۈڭ لىمەن	(68)
ھاماقدەتنىڭ ئوت ئۆچۈرۈشى ..... سۇن لىمەن	(69)
چاشقانى تۇنجۇقتۇرۇپ ئۆلتۈرۈش ..... سۈڭ لىمەن	(71)
قىلتاققا چۈشكەن ياۋا غازلار ..... سۈڭ لىمەن	(71)
قاپاپق پۇل ئەممەس، باراڭ پۇل ..... ليۇ جى	(72)
يولۇاس شەكلىدە كۆرۈنۈش ..... ليۇ جى	(73)
يولۇاسنى قۇتۇلدۇرۇش ..... ليۇ جى	(75)
يىلان يېيىش ..... ليۇ جى	(76)
مايمۇن بافقۇچىنىڭ ئاقفۇشتى ..... ليۇ جى	(76)
كۆز بويىماق ..... ليۇ جى	(78)
ئاپەتنىڭ نېڭىزى چاشقان ..... ليۇ جى	(78)
چالىڭ ياكىنىڭ ئوقىيا ئېتىشنى ئۆگىنىشى ..... ليۇ جى	(79)
ئارزالىڭ ئوغىرلاش ..... ليۇ جى	(80)
غار - غار ئۆردهكىنىڭ تۇزاققا چۈشۈشى ..... گېڭى دىئشىاڭ	(81)
تۇزنىڭ قانىتىنى ئايىشى ..... گېڭى دىئشىاڭ	(82)
ئادەم ئۆلتۈرۈشكە خۇمار بولۇش ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(82)
كۆچۈكىنىڭ ئانىسىنى قۇتۇلدۇرۇشى ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(83)
كېمە ھەيدەشنى ئۆگىنىش ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(84)
گۇمان ئىشەنچنى يوقىtar ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(84)
كۈلکىلىك نەنچىلىكلىر ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(85)
ھىيلىگەر بالىنىڭ ئامۇت ئوغىرلىشى ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(86)
ئورانگۇتاننىڭ مەي ئىچىشى ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(87)
جاھىلىنىڭ دادسىنى تونۇشى ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(88)
تالىشىش ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(90)
مۇشۇك ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(91)
جايىغا چۈشمىگەن تەكەللۇپ ..... ليۇ يۈەنچىڭ	(92)
جىڭدىچى قۇشنىڭ دورامچىلىقى ..... جواڭ يۈەنچىن	(93)

- تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى ..... جواڭ يۈەنچىن (93)
 دوکنى داۋالاش ..... جياڭ يىڭىكى (94)
 چاندۇرمايىمەن دەپ چاندۇرۇپ قويۇش ..... جياڭ يىڭىكى (95)
 ئۆمۈچۈك بىلەن پىلە قۇرتى ..... جياڭ يىڭىكى (96)
 شەپەرەڭ ..... فېڭ مېڭلۈڭ (97)
 تەرىقەت يولىدىن چىقىش ..... فېڭ مېڭلۈڭ (98)
 مۇشۇكىڭ چاشقانغا ئۆمۈر تىلىشى ..... (99)
 يازا ئۆردهڭ بىلەن توشقان ئۆزلاش ..... فېڭ مېڭلۈڭ (99)
 ياقىۋەڭ بىلەن يىلان ..... پۇ سۇڭلىڭ (100)
 ئۆردهڭ ئوغىرسىنى تىللاش ..... پۇ سۇڭلىڭ (101)
 ئىككى پادىچى ..... (102)
 فۇ شىمەن ..... جى يۈن (103)
 چولۇڭ چاشقان ..... پۇ سۇڭلىڭ (104)
 دۇنيادا ياخشى مۇشۇك يوق ..... لى جۈن (105)

ئوخشتىش

«مېڭزى»

پادشاھ لىياڭ خۇي مېڭزىغا شۇنداق دەپتۇ:

— ... قوشنا ئەلنىڭ سىياسىتىگە قارىڭە، ئۇلار پۇقرالارغا
مەندەك كۆڭۈل بولمەيدىكەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇلارنىڭ نوپۇسى
كېمىيىپ كەتمىدى، بىزنىڭ نوپۇسىمىز كۆپىيىپ كەتمىدى
دېسە.

مېڭزى ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بېرىپتۇ:

— ئالىلىرى ئۇرۇش قىلىشقا ئامراق، شۇڭا من سىلىگە
ئۇرۇشنى مىسالغا ئېلىپ ئىككى ئەلنى سېلىشتۈرۈپ بېرىھى.
جەڭ دۇمباقلىرى گۇمبۇرلەپ ئىككى تەرەپ ئەمدىلا تۇتۇشقاندا،
لەشكەرلەر ساۋۇت - دۇبۇلغىلىرىنى، قورلۇرىنى تاشلاپ قاچتى
دەيلى، بەزىلىرى قېچىپ يۈز قەدەمە توختىدى، بەزىلىرى
ئەللىك قەدەمە توختىدى. قېچىپ ئەللىك قەدەمە توختىغان
قاچاق لەشكەرلەر يۈز قەدەمە توختىغانلارنى مازاق قىلسا،

سلىنىڭچە قانداق بولار؟

— شۇمۇ گەپمۇ؟ قېچىپ ئەللىك قەدەمە توختىغانلارنىڭ يۈز قەدەمگە يەتمەي توختىغانلا يېرى بار، بولمىسا ئۇلارمۇ ئوخشاشلا جەڭ مەيداندىكى قاچاقلار، — دەپتۇ پادشاھ لىاڭ خۇي.

— ئالىلىرى، بۇنىڭ تېڭىگە يەتكەن بولسىلا، پۇقرالارنىڭ قوشنا ئەلنىڭكىدىن كۆپ بولۇشىدىن ئۇمىد كۈتمىگەيلا!

مايسىنى تارتىپ ئۆستۈرۈش

«مېڭىزى»

سۇڭ بەگلىكىدە بىر ئادەم ئۆتكەنلىكەن. ئۇنىڭغا زىرائەتلەرى تولىمۇ ئاستا ئۆسۈۋاتقاندەك بىلىنىپتۇ — دە، ھەبىر تۈپ زىرائەت مايسىسىنى يۇقىرىغا تارتىپ ئۆستۈرۈپ قويۇپتۇ. ئۇ ئۆيىگە ھېرىپ — ئېچىپ قايتىپ كېلىپ:

— زىرائەتلەرىمىزنىڭ ئۆسۈشىگە ياردەملەشىپ ئەجەب ھېرىپ كەتتىما، ئۇلارنى تارتىپ خېلى ئۆستۈرۈپ قويدۇم جۇمۇ، — دەپتۇ.

بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئوغلى يۈگۈرگىنىچە ئېتىزلىققا بېرىپتۇ، قارىسا، مايسىلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈپ قالغانلىكەن.

ئىت يىلىدىن ئېشەك يىلىغىچە

«مېڭىزى»

بىر كىشى كۈندە دېگۈدەك قوشنىسىنىڭ توخۇلۇرىنى ئوغرىلaidىكەن. باشقىلار ئۇنىڭغا، بۇ ياخشى ئادەمنىڭ قىلىدىغان ئىشى ئەمەس، دەرھال قول ئۆزگىن، دەپ نەسەھەت قىپتۇ.

— ئۇنداق بولسا، — دەپتۇ ئۇ كىشى، — ئازراق ئوغرىلاي،

ھەر ئايادا بىرنى ئوغرىلاپ تۇرۇپ، يېڭى يىل كىرگەندە بىراقلار قول ئۆزەي.

قىلىمىشىنىڭ دۇرۇس ئەمە سلىكىنى بىلگەندىن كېيىن دەرھال قول ئۆزسە بولمىدىمۇ، ئىت يىلىدىن ئېشەك يىلىغا سۆرەپ نېمە قىلىدۇ؟

جايىغا بېرىپ بويپتۇ - ٥٥

«مېڭزى»

بۇرۇنقى زاماندا بىر ئادەم جېڭى بەگلىكىدىكى زىچەنگە بىر تىرىك بېلىق سوۋغا قىپتۇ. زىچەن كۆل باشقۇرىدىغان كىشىگە ئۇنى كۆلچەكتە بېقىشقا بېرىپتۇ. باشقۇرغۇچى ئۇنى قورۇپ يەۋاپتۇ - دە، زىچەنگە:

— ھېلى تېخى ئۇنى سوغما سالغىنىمدا نىمجان ئىدى، بىردهمدىن كېيىنلا جان كىرىپ پىلتىڭلىغىنىچە كۆزدىن غايىب بولدى، — دەپتۇ.

— جايىغا بېرىپ بويپتۇ - دە، جانىۋار! جايىغا بېرىپ بويپتۇ! — دەپ كېتىپتۇ زىچەن.

باشقۇرغۇچى ئۇنىڭ ئالدىدىن قايتىپ چىقىپ ئۆز - ئۆزىگە: — زىچەننىڭ نەرى ئەقلىلىق، ئۇ بېلىقنى قورۇپ يەۋالغان تۈرسام، ئۇ ھەدەپ، جايىغا بېرىپ بويپتۇ - دە، جانىۋار، دەپ كېتىۋاتىدۇ، توۋا! — دەپتۇ.

يىچىۇنىڭ شاھمات ئۆگىتىشى

«مېڭزى»

يىچىۇ ئەل ئىچىدە نامى بار قورشاۋ شاھماتچى ئىكەن. ئۇ ئىككى شاگىرت ئېلىپ ئۇلارغا قورشاۋ شاھمات ئويناشنى

ئۆگىتىشكە باشلاپتۇ.

شاگىرتلارنىڭ بىرى كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىننىپتۇ، يەنە بىرى بولسا ئاسماندىكى غازنىڭ سورپىسىغا نان چىلاپ يەپ ئولتۇرۇپتۇ. شۇڭا، ئۇنىڭ نەتىجىسى ناچار چىقىپتۇ. ئۇنىڭ ئىقلى كەمتوڭىمىدۇ؟ مېنىڭچە ئۇنداق ئەمەس.

ئوششۇڭ يارىسى مەلھىمى

«جوڭزى»

سوڭ بەگلىكىدە ئوششۇڭ يارىسى مەلھىمىنى ياساشنى بىلىدىغان بىر ئۆيلۈك بار ئىكەن. مەشۇت يۇيىۇش ئۇلارنىڭ ئاتا - بوقۇلىرىدىن قالغان كەسىپ ئىكەن. ئۇلارنىڭ ئوششۇڭ يارىسى مەلھىمى ياسىيالايدىغانلىقىنى ئاكلىغان بىرەيلەن يۈز سەر ئالتۇنغا ئۇ مەخپىي رېتسېپنى سېتىۋالماقچى بوبىتۇ.

شۇنىڭ بىلەن مەشۇت يۇيىدىغان ئائىلىدىكىلەر جەم بولۇپ مەسىلەھەتلىشىپ: «ئەۋلادمۇ ئەۋلاد مەشۇت يۇيۇپ ئۇنتۇر ئوقة تچىلىكتىن نېرسىغا ئۆتەلمىدۇق، يىل بويى ئىشلىسەكمۇ تاپقىنىمىز چاغلىق، ئۇنىڭدىن كۆرە مەخپىي رېتسېپنى يۈز سەر ئالتۇنغا سېتىپ مېغىزىنى چاقمايمىزمۇ» دېيىشىپتۇ.

ئۇ ئادەم رېتسېپنى قولغا چۈشورگەندىن كېيىن ۋۇ

بەگلىكىگە ۋائىزلىقا بېرىپتۇ. ئۇ دەل يۇ بەگلىكى ۋۇ
بەگلىكىگە تېڭىش قىلىۋاتقان چاغ ئىكەن. ۋۇ بېگى ئۇنى
لەشكەر تارتىپ يۇ بەگلىكىگە قارشى ئۇرۇش قىلىشقا بۇيرۇپتۇ.
قەھرىتان قىشتا ئۇلار سۇ ئۇرۇشى قىپتۇ. ۋۇ بەگلىكى
لەشكەرلىرى ئوششۇك يارىسى مەلھىمنى ئىشلەتكەچكە،
ئوششۇك يارىسى بولۇشنىڭ ئالدى ئېلىنىپتۇ، شۇنىڭ بىلەن يۇ
بەگلىكىنىڭ لەشكەرلىرىنى يېڭىۋاپتۇ. ۋۇ بېگى ئۇ كىشىگە چوڭ
بىر پارچە يەر ئىنئام قىپتۇ.

ئوششۇك يارىسىنىڭ ئالدىنى ئېلىش مەلھىمنىڭ ياسلىشى
ئوخشاش، ئەمما بەزىلەر ئۇنىڭدىن كاتتا ئىنئامغا ئېرىشتى، يەنى
مەنسەپكە، يەرگە ئىگە بولدى؛ بەزىلەر بولسا ئۆمۈر بويى مەشۇت
يۇيۇشتىك قىسمەتتىن قۇتۇلالمىدى. بۇ ئۇلارنىڭ ئۇ دورىنى
قانداق ئىشلىتىشنى بىلمىگەنلىكىدە.

ئاشىپەزنىڭ كالىنى پارچىلىشى

«جوڭىزى»

بىر ئاشىپەز پادشاھ لياڭ خۇبىگە بوغۇز لانغان كالىنىڭ گۆشىنى
پارچىلاپ بېرىپتۇ. ئۇنىڭ پىچىقى نەگە تەگسە، شۇ يەرنىڭ گۆشى
سوڭىكىدىن، سوڭىكى ئۇگە - ئۆگىسىدىن ئاجراپ كېتىدىكەن.
ئۇنىڭ ھۇنرنى كۆرۈپ ئولتۇرغان پادشاھ لياڭ خۇي:
— پاھ، كارامەتقۇ بۇ ! قانداق بولۇپ ھۇنردا بۇنچە كامالەتكە
يەتتىڭ ؟ — دەپ سوراپتۇ.

ئاشىپەز پىچىقىنى قويۇپ تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بېرىپتۇ:
— مەن كالىنى پارچىلاشنىڭ ئېپىنى بىلىۋالدىم، ئۇنىڭ
گۆشىنى گۆشچە، سوڭىكىنى سوڭەكچە ئايىرشقا پەم كېرەك.
باشتا مەنمۇ بۇ ئىشنىڭ ئېپىنى تازا بىلەلمىگەندىم، ئۇچ
يىلدىن كېيىن مېنىڭ كۆزۈمگە كالىنىڭ بىر پۇتۇن گەۋدسى

ئەمەس، ئۇگە - ئۇگىلىرى كۆرۈنىدىغان بولدى. هالا بۈگۈنگە كەلگەندە، كالىنىڭ تېنى بىلەن كۆزۈم ئارقىلىق ئەمەس، غايىۋانە ئۇچرىشىمەن: سەزگۈلىرىمنىڭ رولى قالمىدى. ئەمدىلىكتە قولۇمنىڭ ھەربىكتىگە تەبىئىي يوسوپدا روھىم قوماندانلىق قىلىدۇ. تومۇرلارنىڭ ئورنى، پەي - سىڭىرلار، بولجۇڭ گۆش - مۇسکۇللارنى پىچقىم ئۆزى تونۇيدۇ، ھەرگىز خاتا ئۇرۇلمائىدۇ، سۆڭەكلىرگىسغۇ ئېزىپ - تېزىپ تېڭىپ كەتمەيدۇ. ئۇستا ئاشىپىز بىر يىلدا بىر قېتىم قىڭراق يەڭىگۈشىلەيدۇ. نائۇستا ئاشىپىز ئايىدا بىر قىڭراق يەڭىگۈشىلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار گۆشىنى چانايمەن دەپ سۆڭەكىنى چاناب سالىدۇ. قولۇمىدىكى بۇ پىچاققا ئون تووقۇز يىل بولدى. بۇنىڭ بىلەن نەچچە مىڭ كالىنىڭ گۆشىنى پارچىلىدىم. لېكىن، پىچقىم هازىرلا چاقتىن چىققاندەك ئىتتىك، بىسى قايرىلغىنى يوق. كالىنىڭ ئومۇرتقا - بوغۇملىرىنىڭ ئارسىدا ئارلىق بولىدۇ، پىچقىم بەكمۇ نېپىز، ھەربىر سۆڭەكىنىڭ ئارلىقىغا كىرىپ بىمالال ھەربىكەتلەنەلەيدۇ. شۇڭا، ئون تووقۇز يىل ئىشلەتكەن پىچقىمنىڭ بىسى قايرىلغىنى يوق. شۇنداقتىمۇ، سۆڭەكلىرىنىڭ تۇتاشقان يېرىگە كەلگەندە پۇتۇن زېھىنلىنى يىغىپ ئېھتىيات بىلەن پىچاق سالىمەن. پىچقىمنى ئۇيان - بۇيان يەڭىل ھەربىكەتلەندۈرۈشۈمگىلا كالىنىڭ گۆشى گۆشچە، سۆڭىكى سۆڭەكچە ئىككى يانغا ئايىرىلىدۇ. پەقەت شۇ چاغدىلا قەددىمنى رۇسلاپ، پىچقىمنى رازىمەنلىك بىلەن سۈرتۈپ يېنىمغا سالىمەن.

حالىڭغا بېقىپ حال تارت

«جوڭىزى»

گۈزەل شىشىنىڭ مەيدىسى ئاغرىغاچقا دائىم قوشۇمىسىنى تۈرۈپلا يۈرىدىكەن. ئۇنىڭ بۇ تۇرقى بىر سەت ئايالغا بەك

چىراىلىق كۆرۈنۈپ كېتىپتۇ. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۆمىز مەيدىسىنى تۇتۇپ، قوشۇمىسىنى تۇرۇپ يۈرىدىغان بولۇۋاپتۇ. ئۇنىڭ بۇ ھالىنى كۆرگەن بايلار دەرۋازىسىنى چىڭ تاقاپ تالا - تۈزگە چىقماپتۇ؛ كەمبەغەللەر خوتۇنلىرىنىڭ يېڭىدىن تارتقىنىچە نېرى كېتىپتۇ.

قۇدۇق ئىچىدىكى پاقا

«جواڭزى»

قۇدۇقتا ياشايىدىغان پاقا شەرقىي دېڭىزدا ياشايىدىغان تاشپاقىغا:

— مەن نېمىدىگەن شادىمان - ھە ! خالىسام قۇدۇق بېشىدىكى قاشانىڭ تۇۋىدە ئوينايىمەن، خالىسام قۇدۇق تېمىدىكى كاماردا ئارام ئېلىپ ئۇخلايمەن، يا بولمىسا سۇ ئۆزۈپ، ياكى بولمىسا پاتقاپ كېچىپ يايرايمەن. ئەتراپىمغا قارسام، ئاشۇ پاشا لىچىنكىسى دەمدۇ، قىسقۇچپاقا دەمدۇ، كۇمۇتا دەمدۇ، ئىشقىلىپ ھېچقايسىسى ماڭا يەتمەيدىكەن. ئۇنىڭ ئۇستىگە، ئۆزۈم يالغۇز بىر كۆلچەڭ سۇغا ئىگە بولۇۋېلىپ خالىغانچە ئۆزۈپ، سەكرەپ ئويناسايدىكەنەمەن. بۇنداق خۇشاللىق ھەركىمگە نېسىپ

بوليئەرمەيدۇ. سەن نېمىشقا پات - پات كېلىپ قۇدۇقنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كۆرۈپ چىقىپ كەتمەيسەن؟ — دەپتۇ.

تاشپاقا ئۇنىڭ گېپىگە كىرىپ سول پۇتنى شۇنداق ئۇزىتىشىغا ئولڭ پۇتى قىسىلىپ قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئولڭ پۇتنى مىڭ تەسلىكتە تارتۇۋاپتۇ - دە، دېڭىزنى ماختاب چۈشۈپ كېتتىپتۇ:

— دېڭىز دېگەن شۇنچىلىك بىپايانكى، چېتىگە كۆزۈڭ يەتمەيدۇ، ئۇنىڭ چوڭقۇرلۇقىغا ھېچنېمە توغرا كەلمەيدۇ. دايى دەۋرىدە ئۇن يىلىنىڭ توقۇزىدا ھۆل - يېغىن ئاپتىي يۈز بەرسىمۇ دېڭىز تېشىپ كەتمىگەن: شاڭتاڭ دەۋرىدە سەككىز يىلىنىڭ يەتتىسىدە قۇرغاقچىلىق بولغاندىمۇ دېڭىز سۈىي تارتىلىپ كەتمىگەن. ۋاقتىنىڭ ئۆزۈن - قىسىلىقى ئۇنىڭ سۈيىدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلالىمغان بولسا، ھۆلچىلىك ياكى قۇرغاقچىلىقىمۇ ئۇنىڭغا تەسىر قىلالىمغان. بۇمۇ شەرقىي دېڭىزدىكى ئەڭ زور خۇشاللىق ئەممەسمۇ!

قۇدۇقتىكى پاقا ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ھېر انلىقتىن ئاغزىنى ئېچىپلا قاپتۇ. سېلىشتۈرۈپ بېقىپ ئۆزىنى تولىمۇ ئەرزىمەس ھېس قىپتۇ ۋە خۇددى بىر نېمىسىنى يوقتىپ قويغاندەك بولۇپ قاپتۇ.

لۇخۇنىڭ قۇش بېقىشى

«جواڭزى»

بۇرۇن بىر دېڭىز قۇشى لۇ بەگلىكىنىڭ تەۋەلىكىگە قونۇپتۇ. لۇ خۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئۆزى چىقىپتۇ، ئىبادەتخانىدا كاتتا سورۇن تەيارلىتىپ ئۇنى كۆتۈۋاپتۇ. ھەر خىل نازۇ - نېمەتلەرنى كۆرۈپ، ئاجايىپ مۇڭلۇق مۇزىكىلارنى ئاڭلاپ دېڭىز قۇشى ئەس - ھوشىنى يوقاتقىلى قىل قاپتۇ،